

АУТСОРСИНГ ЯК СКЛАДОВА ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Для досягнення конкурентних переваг, а саме зменшення витрат на логістику, покращення обслуговування клієнтів повинно концентруватися на основних компетенціях підприємства, а непрофільну діяльність можна передати на аутсорсинг.

Аутсорсинг передбачає передачу зовнішнім організаціям на основі контракту функцій, які раніше виконувалися власними силами. Передача функцій спричиняє зміни в матеріальних і людських ресурсах, також перерозподіляється право прийняття рішень. Крім питань, які можуть бути обумовлені в контракті (рівень сервісу, якість, ціна послуг), провайдер самостійно вибирає технології, ресурси, за допомогою яких буде виконувати свої функції [4].

Найчастіше аутсорсинг застосовується в логістиці, оскільки ефективно її використання дозволяє багаторазово підвищити конкурентоспроможність підприємства.

В економічній науці дослідженнями проблем аутсорсингу займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: А. Альбеков, Б. Анікін, Д. Бауерсокс, Є.В. Крикавський, Н.В. Чернописька, Н.І. Чухрай, М. Окландер, О.М. Тридід, М.Ю. Григорак, М.В. Зеленський та інші. Не зважаючи на широке коло наукових робіт, присвячених даній тематиці, виникає необхідність у визначенні перспектив розвитку логістичного аутсорсингу в Україні.

В основі аутсорсингу логістичної функції є прагнення підприємства до скорочення логістичних витрат, а також бажання сконцентруватися на основних видах діяльності. Поєднання інструментів логістики і аутсорсингу створює підприємству необхідні для функціонування в умовах сучасного ринку конкурентні переваги [1].

В сучасних умовах саме логістичний аутсорсинг є найбільш поширеним видом послуг аутсорсингу, поряд з іншими видами: бухгалтерським, кадровим, ІТ-аутсорсингом, рекрутментом, маркетинговим та іншими (рис. 1).

У сфері логістики межі аутсорсингу можуть бути обмеженими тільки закупівлею деяких логістичних функцій, або можуть охоплювати управління цілими ланцюгами постачання.

Рис. 1. Розподіл послуг аутсорсингу в Україні

Такі науковці як, М.Ю. Григорак, Д. Рославцев виділяють такі види логістичного аутсорсингу [2,3]:

повний аутсорсинг – повна передача постачальнику послуг (аутсорсеру) всіх функцій компанії;

частковий аутсорсинг – спільне управління функціями компанії з аутсорсером;

трансформаційний аутсорсинг – передача аутсорсеру функціонального підрозділу з метою оптимізації роботи даного напрямку;

аутсорсинг спільних підприємств – створення спільного підприємства для управління виділеною функцією;

аутсорсинг бізнес процесів – аутсорсинг транспортування, зберігання, консолідації відправлень тощо.

На сьогоднішній день на аутсорсинг в Україні віддано близько 30% логістичних послуг. У Китаї – приблизно 50%, в США і Європі – майже 80%. Частка витрат на логістику в ВВП в середньому по світу становить 10-11% (в Європі і США – 8-8,5%, в Японії – менше 8%).

Кількість логістичних компаній з послугами аутсорсингу в різних областях України наведено в табл.1.

Найбільш розвинуті логістичні послуги аутсорсингу у Київській, Харківській, Одеській, Дніпропетровській та Вінницькій областях України.

Таблиця 1
Логістичні компанії України, що надають послуги з аутсорсингу [5]

Області України	Кількість логістичних компаній з послугами аутсорсингу, од.	Частка в загальній кількості компаній з послугами аутсорсингу, %	Рейтинг, місце
Вінницька	431	6,067	5
Волинська	51	0,7179	19
Дніпропетровська	622	8,7556	4
Донецька	376	5,2928	7
Житомирська	135	1,9003	13
Закарпатська	61	0,8587	18
Запорізька	385	5,4195	6
Івано-Франківська	48	0,6757	20
Київська	1949	27,435	1
Кіровоградська	71	0,9994	17
Луганська	234	3,2939	10
Львівська	261	3,674	9
Миколаївська	160	2,2523	11
Одеська	633	8,9105	3
Полтавська	264	3,7162	8
Рівненська	90	1,2669	16
Сумська	100	1,4077	14
Тернопільська	44	0,6194	23
Харківська	828	11,655	2
Херсонська	96	1,3514	15
Хмельницька	44	0,6194	22
Черкаська	140	1,9707	12
Чернівецька	45	0,6334	21
Чернігівська	36	0,5068	24

Перевагами логістичного аутсорсингу в діяльності підприємства є:

по-перше, мінімізація витрат за рахунок передачі другорядних функцій фірмам-аутсорсерам, що є професіоналами в своїй сфері діяльності (транспортування, складування, ІТ послуги та інші). Це дає змогу зменшити кількість працівників, виключити витрати на утримання складських приміщень, транспорту та скоротити інвестиційні витрати;

по-друге, конкурентні переваги, за рахунок якості послуг, кваліфікації персоналу, зниження ризиків, пов'язаних з логістичними процесами на підприємстві.

Компанії, що використовують послуги логістичного аутсорсингу виділяють переваги для своєї діяльності (рис.2).

У більшості випадків при передачі логістичних функцій та операцій на аутсорсинг домінують мотиви скорочення логістичних

витрат, перетворення постійних витрат у змінні та згладжування навантажень у пікові періоди.

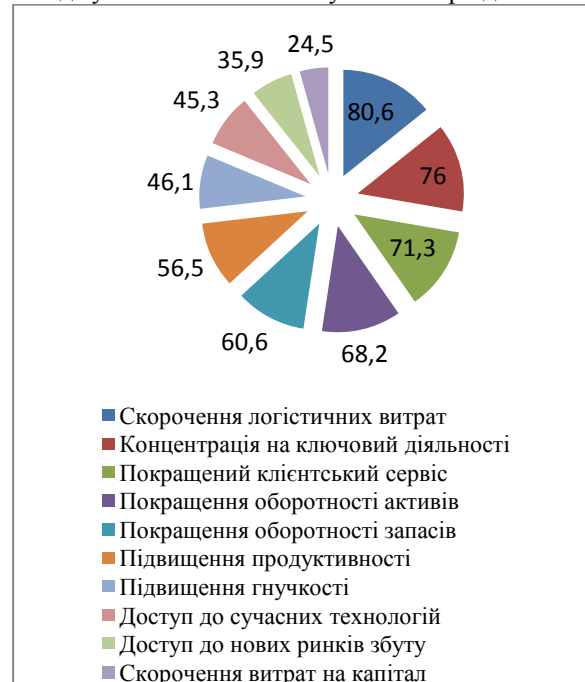

Рис.2. Вплив логістичного аутсорсингу на діяльність компаній

Все більше підприємств усвідомлюють переваги використання послуг логістичного аутсорсингу. Даний вид діяльності має великі перспективи розвитку в майбутньому.

Отже, позитивним моментом застосування аутсорсингу є ефективний розподіл ресурсів, що, в свою чергу, відповідає природі вільної ринкової економіки в світі; негативним моментом є – втрата робочих місць при дислокації виробничих процесів, що особливо відчутно в промисловому секторі економіки.

Список літератури:

1. А. В. Широкова, "Развитие социально-экономических отношений в аутсорсинге в условиях глобализации", дис. канд. наук, Рос. гос. социал. ун-т, Москва, 2009. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.dissercat.com/content/razvitie-sotsialno-ekonomicheskikh-otnoshenii-v-autsorsinge-v-usloviyakh-globalizatsii>
2. М. Ю. Григорак, та Л.В. Костюченко, *Логістична інфраструктура*. Київ, Україна: Логос, 2013.
3. Д. Рославцев, та А. Бархаев, "Дослідження аспектів використання аутсорсингу в логістиці на стратегічному і тактичному рівнях роботи підприємства", *Научно-технический сборник*. № 82. – с. 292 – 296, 2008.
4. Н. П. Карпова "Мировые тенденции развития логистического аутсорсинга", на *Nauka dziś: teoria, metodologia, praktyka*, Wrocław, 2013, с. 65-70.
5. Статистичний щорічник України [Електронний ресурс]. Доступно: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ1_u.htm